

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve No: 13.09.2017 – 243
Karar Tarih ve No : 13.09.2017 – 5511

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Mustafa Kemal Mahallesi'nde ve tapunun 730 ada, 10 parselinde kayıtlı, Riskli Alan içerisinde kalan Seyit Hoca Cami'nin 2863 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi istemine ilişkin, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı'nın 12.02.2016 tarih ve 18064876-310.99-194-5916 sayılı yazısı ve ekleri doğrultusunda Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 22.07.2017 tarih ve 4897 sayılı kararı ile tescile esas kurum görüşlerinin iletilmesinin istendiği Eskişehir Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 13.04.2017 tarih ve 1746 sayılı yazısı, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı'nın 11.04.2017 tarih ve 84618671-310.99-502-18333 sayılı yazısı ve eki, Tepebaşı Kaymakamlığı, Tapu Müdürlüğü'nün 28.04.2017 tarih ve 16148 sayılı yazısı, Eskişehir Tepebaşı Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 24.04.2017 tarih ve 10447 sayılı yazısı ve ekleri, Eskişehir Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 05.06.2017 tarih ve 2638 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 21.07.2017 tarih ve 35030805-150.01-E.2361 sayılı yazısı ve eki tescil fişi ile 06.09.2017 tarih ve 7205 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Mustafa Kemal Mahallesi'nde bulunan ve tapunun 730 ada, 10 parselinde kayıtlı, Seyit Hoca Cami'nin klasik Osmanlı Mimarisini yeniden canlandırarak günümüz malzemesiyle başka bir yorum katan ünik bir mimari örnek olması açısından 2863 sayılı Kanun kapsamında I. (Bir) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline ve hazırlanan tescil fişinin tashih edildiği şekliyle uygun olduğuna; caminin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine, bahsi geçen camide Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İli : Eskişehir	İLÇESİ :	Köy / Mahalle: Tepebaşı		KORUMA DERECESESİ:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 730	PARSEL:10	ANITSAL:
ADI: Seyit Hoca Cami	YAPTIRAN:	YAPAN: Cevat ÜLGER		CEVRESEL:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE: 1964		ÇEVREYE AYKIRI:
				MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Cumhuriyet Dönemi
				VAKFİYE: Var

GENEL TANIM: Seyit Hoca Cami Eskişehirli ünlü mimar Cevat Ülger tarafından inşa edilmiştir. Cami betonarme bir cami olup 1964 tarihlidir. Cami, dikdörtgen planlı, kubbeli ve fevkanidir

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A	İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBE	A YOK
B ORTA		B B	B YAP	B		B ELEMENLARI	B T	B İZİ VAR
C FENA		C C	C I	C		C	C	C

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Mustafa Kemal Mahallesi, 730 ada 10 parseldeki Vakıflar Genel Müdürlüğü adına kayıtlı Seyit Hoca Cami Eskişehirli ünlü mimar Cevat Ülger tarafından inşa edilmiştir. Cami betonarme bir cami olup 1964 tarihlidir. Cami, dikdörtgen planlı, kubbeli ve fevkanidir. Cami avlulu değildir ancak kuzey cephenin öndeki abdest alma yeri, WC gibi mekanlar için oluşturulmuş küçük bir avlu bulunur ve camiye giriş bu küçük avlunun kapısından sağlanır. Kuzey cephede bulunan son cemaat yeri üç bölümlü olup, dış cepheden keskin dikdörtgen formlarıyla belirlenmiş, ortadaki bölüm daha yüksek tutularak vurgulanmış ve kuzey cephenin kademeli olarak yükselmesine neden olmuştur. Son cemaat yerinin her bir bölümü küçük kubbelere örtülmüştür. Kuzey cephede camcanlı giriş mekanı bulunur. Bu cephe ekseninde dikey bir dikdörtgen profil ile yeşil renkli bir çerçeveyle hareketlendirilmiştir. Bu çerçevede Osmanlıca yazıyla yazılmış bir kitabe bulunur. Üst kotta iki adet üst kısmı yuvarlak kemerli, uzun dikdörtgen formu pencere açıklıkları bulunur. Pencerelemler etrafı yeşil renkli çerçeve ile hareketlendirilmiştir. Bu çerçeveler uzun kenarlarda minareyi andıran iki uzantı şeklinde devam etmekte, ortalarında ise, yuvarlak kemerli camı kubbesini andıran bir profil oluşturmaktadır. Pencerelemler bu detaylar, bir camii silüetini işaret etmektedir ve neredeyse tüm cephelemler süsleme detayları aynı şekilde verilmiştir. Bu cephenin üç ayrılmış düzeninde ortada yer alan diğerlerinden yüksek kotta devam eden dikey dikdörtgenli bölümün üzerinde köşelerde dışa taşkın iki yıldız motifli görülmektedir. Batı cephede kuzey cephe gibi gösterişli olup, tüm cepheyi kaplayan çinkolı bir profil veren sivri kemerli bir düzen görülmektedir. Sivri kemerin dış kısmında cepheden dışa taşkın bir şekilde kademeli bir şekilde yükselen üst kısmı düz bırakılmış bir üçgen formu oluşturulmuştur. Bu cephede üç alta, üçü yukarıda altı pencere açıklığı görülür. Alt pencereler, kuzey cephedeki gibi camii silüetinde çerçeve detaylarına sahiptir. Üst pencerelerde ise, minare formu devam ederken ortadaki yeşil renkli yuvarlak kemerli çıkıntı kaybolmuş, bu kemer penceresinin kendi açıklığı olmuştur. Üst kat pencerelerinin dışı kenarları şekilli ortadaki pencere diğerlerinden daha yüksek tutulmuştur. Üst pencerelerin üstünde ve her iki yanında profil ve yeşil renkli yıldız motifli görülür. Güney cephe, batı cepheyle aynı düzende olup, sadece alt pencerelerin ortadakinin yerine dikdörtgen formu bir mihrap çıkıntısı eklenmiştir. Tüm cephelemler köşelerinde köşeyi boydan boya çeviren yeşil renkli düz bir hat ve hatın her iki cepheye taşınması bir sıra takip eden dikdörtgen çıkıntılarla hareketli bir düzen oluşturulmuştur.

Basık kemerli, iki ahşap kanadı olan bir kapıyla girilen harim merkezi bir kubbe ile örtülü olup, harimi üç cephede saran bir galeri katı görülmektedir. Ahşap korkuluklu galeri katı, ince ayaklarla taşınmaktadır. Mihrap, dikdörtgen planlı ve üst kısmı kesintili dikey formlarla hareketlendirilmiş bir taç formundadır. Mihrap nişi mukamas dolguludur. Ahşap minber sade bir görünümdedir.

20. yüzyılın ortalarında çağın malzemeleri ve anlayışını, Osmanlı mimarisine buluşturan, Klasik Osmanlı Mimarisini yeniden canlandıran ve ona başka bir yorum katan ünlü mimar Cevat Ülger, bu eserinde de, Osmanlı Selatin Camilerinde uygulanan devasa kütleli camii anlayışını sergilemiş, hareketli cephe düzeniyle, pencere şebekeleriyle Klasik Camii mimarisini günümüz malzemesiyle buluşturmuştur. Bu nedenle Seyit Hoca Cami, dönemin ünlü eserlerinden biri olup, kendine has bir üslup geliştiren mimarın anlayışını özenle yansıtan bir kültür mirasıdır.

YAYIN DİZİNİ

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
13.09.2017 TARİHİNDE 5511 SAYILI KARAR
EKİDİR.

ASLI GİBİDİR
Mehmet Süleyman EKŞİ
Bölge Kurulu Müdürü

EKLER:	
RAPOR	+
FOTOĞRAF	+
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFİYE	-

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIM :
Cami

ÖNERİLEN KULLANIM
Cami

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Aslı APAYDIN ÖZDEMİR
Mimar

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI: